

A Douăzeci și treia Olimpiadă Internațională de Lingvistică

București (România), 26 iulie – 2 august 2026

Probleme pentru competiția individuală

Reguli pentru formularea rezolvării problemelor

Nu copiați problemele. Pentru fiecare problemă, utilizați una sau mai multe foi separate. Scrieți pe fiecare foaie numărul problemei, numărul locului dvs. și numele dvs. de familie. Altfel, rezultatele dvs. ar putea fi atribuite în mod greșit unui alt participant.

Dacă nu este specificat altfel, trebuie să descrieți toate regularitățile sau regulile pe care le-ați identificat în date. În caz contrar, soluția dvs. nu va primi punctajul complet.

Problema nr. 1 (20 de puncte) Sunt date câteva cuvinte în limba iupică centrală alături de transcrierile lor fonetice și traducerile lor. Toate aceste forme sunt pronunțate în dialectul Norton Sound (NS):

qasgulek	['qaz.ɣu.ʒəkʰ]	<i>focă dungată</i>
nanevpak	[na.'nəf.pakʰ]	<i>lac mare</i>
tep'liuq	['təp.ʒi.uqʰ]	<i>el prepară capete de pește maturate</i>
nav'pagtuq	['nav.pax.tuqʰ]	<i>chiar s-a spart</i>
qamiq'vak	[qa.'miq.vakʰ]	<i>un tip de molie</i>
nat'rarkaq	['nat.xaɣ.kaqʰ]	<i>materialul tălpii cizmelor de piele</i>
calugun	[ca.'ʒu.ɣun]	<i>racletă pentru piele</i>
kaal'taaq	[ka.'aɭ.ta.aqʰ]	<i>carte de joc</i>
ullelluku	[u.'ʔəʔ.ʔu.ku]	<i>întorcându-l pe dos</i>
ilquineq	['iʔ.qu.'i.nəqʰ]	<i>craniu</i>
kaltuuvvilaq	['kaʔ.tu.'u.fi.ʒaqʰ]	<i>cartof</i>
kayangurngalnguq	[ka.'ja:.ɣuɤ.'ɲaɭ.ɲuqʰ]	<i>chestie ovală</i>
assikekeka	[a.'si:.kə.'kək.ka]	<i>îmi place de el</i>
paluteqerru	[pa.'ʒu:.tə.'qəɣ.ɣu]	<i>te rog să îl închizi</i>
iggiggiayuli	[i.'xi:.xi.'a:ju.ʒi]	<i>bufniță de Virginia</i>
ilalkumalria	[i.'ʒaʔ.ku.'maɭ.ɤi.a]	<i>victimă</i>
aepailgaku	[a.'pəp.pa.'iɭ.ɣa.ku]	<i>înainte de a-l întreba</i>
yuarutlertangqertuq	[ju.'a:.ɤutʰ.'ʔəɣ.taɲ.'qəɣ.tuqʰ]	<i>există un cântec vechi</i>
tutgarllugaq	['tutʰ.xaɣ.'ʔu:.ɣaqʰ]	<i>nepot/nepoată (de bunici)</i>
cuukvagtalek	[cu.'ukʰ.fax.'ta:ʒəkʰ]	<i>loc cu multe știuci</i>
cangatenrituten	[ca.'ɲa:tən.'ɤi:tu.tən]	<i>nu este nimic în neregulă cu tine</i>
cungagcessvakartat	[cu.'ɲax.cəs.'fa:kaɣ.tatʰ]	<i>ce verzi sunt ei!</i>

Din toate formele de mai sus, doar ultimele patru diferă în alt dialect al limbii: iupica centrală generală (ICG). Sunt date transcrierile fonetice ale acestor forme, așa cum sunt pronunțate în dialectul ICG:

tutgarrlugaq	[ˈtutʰ.ˈxax.ɬu.ɣaɰʰ]	nepot/nepoată (de bunici)
cuukvagtalek	[cu.ˈukʰ.ˈfax.ta.ɬəkʰ]	loc cu multe știuci
cangatenrituten	[ca.ˈŋaː.ˈtən.ɰi.ˈtuː.tən]	nu este nimic în neregulă cu tine
cungagcessvakartat	[cu.ˈŋax.ˈcəs.fa.ˈkax.tatʰ]	ce verzi sunt ei!

(a) Scrieți în limba iupică centrală:

1.	[ˈməɬ.qu.ˈɬəɬ.ɰi.ˈuɰ.ta]	ofițer al gărzii de mediu
2.	[qa.ˈjaː.pix.ˈkaː.ni]	propriul său caiac viitor autentic
3.	[ta.ˈɬiː.xaɰʰ]	cârlig utilizat într-un caiac
4.	[ˈkəx.sa.ˈiɬ.ku.taɰʰ]	botniță pentru câini
5.	[ˈcup.ɣa.ˈɬax.tuɰʰ]	lui dintr-o dată i s-a făcut dor de casă

Pentru formele care sunt valide într-un singur dialect (NS sau ICG), indicați dialectul corespunzător.

(b) Scrieți transcrierile fonetice ale formelor de mai jos:

6.	aartartuq	el tinde să fie precaut
7.	akekataki	au!
8.	negavgun	rădăcină utilizată ca burete de baie
9.	atasuak	pantaloni de vară
10.	ner'ciquq	el va mânca
11.	alikenritaqa	pe mine nu mă sperie
12.	neqlinrrarmek	din pește care tocmai a fost tăiat

Pentru transcrierile care diferă între cele două dialecte, scrieți-le pe ambele și indicați fiecareia dialectul corespunzător.

△ Limba iupică centrală aparține familiei eschimo-aleute. Este vorbită de circa 10 000 de persoane în sud-vestul Alaskăi, în Statele Unite ale Americii.

Semnul [ː] indică faptul că vocala este lungă. Semnul [.] separă silabele. Semnul ['] este folosit înainte de silaba accentuată/silabele accentuate.

[h] indică aspirarea consoanei precedente.

[ə] = ă.

[c] ≈ c în cuvântul *ceai*.

[j] = i în *iarbă*.

[ɬ] este pronunțat precum s, dar cu limba poziționată ca pentru l; [ɰ] = [ɬ], dar pronunțat cu vibrația corzilor vocale.

[ŋ] = n în cuvântul *cangur*.

[q] = c în *casă*, dar pronunțat mai în spatele gurii.

[x] = ch din *Bach* în limba germană; [ɣ] = [x], dar pronunțat cu vibrația corzilor vocale.

[χ] = [x], dar pronunțat mai în spatele gurii; [ɣ̥] = [χ], dar pronunțat cu vibrația corzilor vocale.

—Lai Otsuka (consultantă: Sally Samson)

Problema nr. 2 (20 de puncte) Sunt date câteva cuvinte și sintagme în limba yéî dnye și traduceri lor în limba română în ordine aleatorie:

1. kpêdê	A. <i>negru</i>
2. kpêdêkpêdê	B. <i>extrem de alb</i>
3. kpaapî ntóó	C. <i>nucă care devine neagră atunci când este prăjită</i>
4. kpaapî tp:oo	D. <i>vapor mic</i>
5. nkéli tp:oo	E. <i>copacul are frunze roșii</i>
6. tpile kpaapîkpaapî	F. <i>chestie albă</i>
7. yi yââ taataa	G. <i>pui de cacadu alb</i>

Mai jos sunt alte câteva cuvinte și sintagme în limba yéî dnye și traduceri lor în limba română în ordine aleatorie:

8. chêêpî mbwii miyó	H. <i>albină</i>
9. kinikini	I. <i>bucăți de fier</i>
10. limî k:ii	J. <i>european, străin (persoană)</i>
11. mty:aamty:aa	K. <i>unsuros</i>
12. mty:aa wee	L. <i>insectă</i>
13. nkéli chêêpî pââ	M. <i>două pietre lungi și subțiri</i>
14. nkéli pi	N. <i>repede („precum fulgerul”)</i>
15. tpile wee	O. <i>băț</i>
16. yi mbwii	P. <i>dulce</i>

În cele din urmă, mai jos sunt și mai multe alte cuvinte și sintagme în limba yéî dnye și traduceri lor în limba română în ordine aleatorie:

17. kémi nt:uu	Q. <i>băutură alcoolică</i>
18. k:ii miyó	R. <i>cadavru</i>
19. nkéli mbwaa	S. <i>glob ocular</i>
20. ngwolo nt:uu	T. <i>șarpe verde</i>
21. mbwaa	U. <i>vierme intestinal</i>
22. mwi pê	V. <i>persoană înaltă și slabă</i>
23. tpile pê k:ii kîgha nt:uu k:ii	W. <i>trunchiuri de copaci</i>
24. pi mbwii	X. <i>doi bananieri</i>
25. pi ntóó	Y. <i>mango (necopt)</i>
26. tpile pê yi kuu yââ k:ii	Z. <i>apă</i>
27. yi pââ	AA. <i>șarpe galben</i>

(a) Determinați corespondențele corecte.

(b) Traduceți în limba română:

28. k:ii (acest cuvânt are două înțelesuri; scrieți-le pe ambele)

29. kpaapî 30. kîgha 31. mty:aa 32. nkéli dnye 33. ngwolo 34. kémi kîgha nt:uu

(c) Traduceți în limba yéî dnye:

BB. *fiu (al său)*

EE. *proaspăt, crud*

HH. *insula Rossel*

CC. *verde*

FF. *fruct (necopt)*

DD. *grăsime, unsoare*

GG. *persoană neagră*

(d) Faceți corespondențele între următoarele cuvinte din limba yéî dnye și imaginile de mai jos, știind că *nté* $\approx$ *k:ii*.

35. *kpaapî tp:oo kpaapî tp:oo*

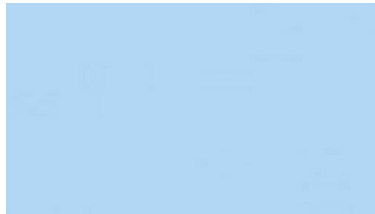
36. *mbóó*

37. *mbóó nté*

38. *mbóó p:uu nkéli*

39. *pê pê*

40. *taa*

I. 	II. 	III.
IV. 	V. 	VI.

(e) Explicați cum sunt exprimate culorile în limba yéî dnye.

⚠ Explicațiile adiționale, pe lângă răspunsurile în sine, nu se cer și nu vor fi punctate.

Limba yéî dnye este momentan neclasificată și este posibil să fie o limbă izolată. Este vorbită de circa 5000 de persoane pe insula Rossel, în sud-estul statului Papua-Noua Guinee.

Cacaduul alb este un tip de pasăre. Sudul statului Papua-Noua Guinee a fost, de-a lungul istoriei, sub control britanic și apoi australian.

â, ê, î, é, ó sunt vocale. Semnul [̣] indică nazalizarea vocalei următoare.

—Dan-Mircea Mirea

Problema nr. 3 (20 de puncte) Sunt date câteva enunțuri în limba iquito și traduceri lor în limba română. Dacă mai multe enunțuri în limba iquito corespund unei singure traduceri în limba română, sunt date toate enunțurile posibile în limba iquito.

1. Ima paapaaja masiitiirii — Ema va vinde peștele.
2. nu=iina isikirii iyyii — El/ea va rupe această frânghie.
3. $\left\{ \begin{array}{l} \text{ki=iita masiitiirii Jaime} \\ \text{ki=Jaime masiitiirii iita} \end{array} \right\}$ — Eu îi voi vinde lui Jaime casa.
4. nu=naajuukura simiimi — El/ea a scris cartea.
5. ki=iina masiirii ikwani saawiri — Eu voi cumpăra această macetă a bărbatului.
6. ki=iipi asuraaja sakiirii mira — Eu voi mesteca maniocul acestor copii.
7. Leo iipi siwiirarii ikwaniwiya — Leo îi va vizita pe acești bărbați.
8. kia=Leo iita irikatajuurii — Tu vei repara casa lui Leo.
9. ki=simiitakura iimi simiimiya — Eu am citit aceste cărți.
10. nu=iimi irikatajuurii iiminaka — El/ea va repara aceste canoe.
11. kia=kariiniikura miisaji kajinani — Tu ai avut grijă de animalul femeii.
12. ki=simiitakura iina simiimi paajuuyaana — Eu am citit cartea acestui profesor.
13. $\left\{ \begin{array}{l} \text{nu=paapaaja miitiirii iina ikwani} \\ \text{nu=iina miitiirii ikwani paapaaja} \end{array} \right\}$ — El/ea îi va da acestui bărbat peștele.
14. ki=nikikura iipi kaajiya iitimira — Eu am văzut animalele acestor femei.
15. kia=iina simiimiya simiitarii maaya — Tu vei citi cărțile acestui copil.
16. $\left\{ \begin{array}{l} \text{kia=iina masiitiirii simiimi paajuuyaana} \\ \text{kia=paajuuyaana masiitiirii iina simiimi} \end{array} \right\}$ — Tu îi vei vinde profesorului această carte.

(a) Traduceți următoarele enunțuri în limba română. Dacă sunt posibile mai multe traduceri, scrieți-le pe toate. Asigurați-vă că fiecare traducere poate fi interpretată într-un singur mod.

17. kia=iipi siwiirarii miisaji paajuuyaapi
18. nu=nikikura Leo paapaaja
19. ki=iina masiitiirii miisaji iimina
20. ki=iipi kariiniirii iina mira ikwani

(b) Traduceți următoarele enunțuri în limba iquito. Dacă sunt posibile mai multe traduceri, scrieți-le pe toate.

21. Tu ai cumpărat canoele acestor copii.
22. Tu vei rupe frânghia profesorului.
23. Eu voi cumpăra casa acestor femei.
24. El/ea îi va vinde Emei aceste cărți.
25. Eu voi repara această canoe a acestor bărbați.

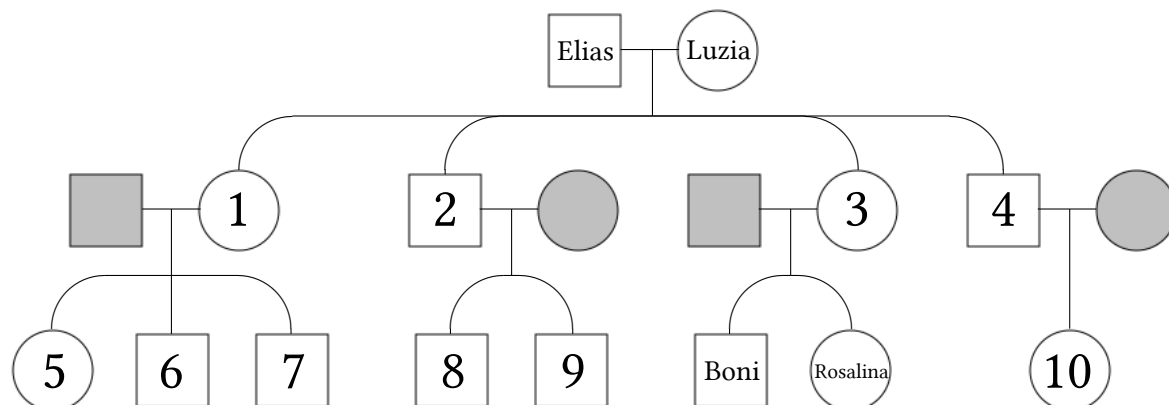
△ Limba iquito aparține familiei zaparoane. Este vorbită de mai puțin de 100 de persoane în Pădurea Amazoniană peruviană.

i este o vocală. j = h în cuvântul haină. Semnul $\square$ este folosit pentru a separa două părți ale unui cuvânt. Limba iquito are tonuri, dar, pentru simplitate, acestea sunt omise în această problemă.

Ema, Jaime și Leo sunt prenume ale unor persoane.

—Eimear McKnight

Problema nr. 4 (20 de puncte) Este dat arborele genealogic al unei familii vorbitoare a limbii sakurabiat. În arbore, frații și surorile sunt aranjați de la cel mai mare la cel mai mic, de la stânga la dreapta.

□: bărbat ○: femeie □: frați și surori —: căsătorie |: fi și fiice

Sunt date numele a patru membri ai familiei: cuplul cel mai în vârstă (Elias și Luzia) și cele mai în vârstă persoane din cea mai tânără generație (Boni și Rosalina). Alți membri ai familiei sunt identificați mai jos cu litere (A–J) și reprezentați în arbore cu numere (1–10), nu neapărat în această ordine. Persoanele marcate cu gri nu apar în această problemă.

Acum observați câteva sintagme pe care aceste persoane le pot folosi pentru a-și descrie relațiile de rudenie. În fiecare coloană, vorbitorul apare în partea stângă, iar sintagmele rostite de această persoană apar în partea dreaptă. De exemplu, G: **Elias abitop** înseamnă că G spune „Elias este **abitop** = ... meu”.

Elias: A otak H otaup	B: Rosalina omăykut A okoypet D otak E otaup I omăykut	F: C _____(iv) E okip G āsi I okoypet	H: Elias abitop B oyke C omăykut D _____(vi) E otaup
Luzia: B omēpit	C: I okoypet G āsi	G: Elias abitop Boni okupi mēpit A okupi B _____(v) E okwa taup F omēpit I omēpit	I: F okwa G āsi
Boni: J okip	D: Rosalina _____(ii) F okwa I okupi	J: B abitop F oyke I okoypet	
Rosalina: A āsi	E: C okip D _____(iii) J oyke		
A: Luzia āsi Rosalina omēpit B okwa D okwa tak E okwa taup F oykey mēpit G oykey I _____(i)			

- Faceți corespondențele între numerele (1–10) și membrii familiei (A–J).
- Indicați ordinea în care s-au născut membrii familiei (5–10).
- Completați spațiile libere (i–vi). Există un singur răspuns corect pentru fiecare spațiu liber, însă fiecare răspuns poate conține mai multe cuvinte.

△ Limba sakurabiat aparține ramurii tuparî a familiei tupiene. Este vorbită de circa 13 persoane în Pădurea Amazoniană braziliană, în apropiere de granița cu Bolivia.

u ≈ î în înalt. Semnul □ indică o vocală nazală. —Lai Otsuka (consultantă: Ana Vilacy Galúcio)

Problema nr. 5 (20 de puncte) Sunt date câteva enunțuri în limba română și traducерile lor în limba komnzo:

1. <i>Eu i-am întâlnit ieri.</i>	kayé thewafé
2. <i>Voi mă chemați acum o săptămână.</i>	nümă wobräknwath
3. <i>Noi îi țineam acum o săptămână.</i>	nümă efathwake
4. <i>Noi v-am ținut acum o săptămână.</i>	nümă thefafake
5. <i>Voi ne întâlniți acum.</i>	zena nwagrwth
6. <i>Noi vă vedem acum.</i>	zena emarwe
7. <i>Eu îi chem acum.</i>	zena ebräknwé
8. <i>Ei v-au adus înapoi acum o săptămână.</i>	nümă thäbrimath
9. <i>Voi ne țineți acum o săptămână.</i>	nümă nfathwath
10. <i>Noi i-am adus înapoi ieri.</i>	kayé thäbrime
11. <i>Voi m-ați văzut acum o săptămână.</i>	nümă zwemarath
12. <i>Ei ne-au chemat ieri.</i>	kayé nznästh
13. <i>Ei m-au chemat acum o săptămână.</i>	nümă zwäsath
14. <i>Eu îi întâlneam acum o săptămână.</i>	nümă ewagrwa

(a) Traduceți în limba komnzo:

15. *Voi m-ați ținut ieri.*
16. *Eu v-am chemat acum o săptămână.*
17. *Voi mă țineți acum.*
18. *Ei ne-au întâlnit acum o săptămână.*

(b) Traduceți în limba română în toate modurile posibile:

19. **nümă nbrigwath**
20. **kayé thefafé**
21. **nümă emarwa**
22. **kayé nznäbrimth**

△ Limba komnzo aparține familiei yam. Este vorbită de circa 250 de persoane în satul Rouku din sudul statului Papua-Noua Guinee.

ă, é, ü sunt vocale; **th** este o consoană.

—Vesko Milev (consultant: Christian Döhler)

Redactori: Samuel Ahmed, Ákos Blaskovics, Mihai-Alexandru Bratu, Aida Davletova, Ivan Derjanski (redactor tehnic), Hugh Dobbs, Ana Meta Dolinar, Dmitri Gherasimov, Xenia Ghilearova, Shinjini Ghosh, Stanislav Gurevici, Angela Hou, David Hultman, Boris Iomdin, Taehun Lee, Bruno L'Astorina, Eimear McKnight, Dan-Mircea Mirea (redactor-șef), Andrei Niculin, Tung-Le Pan, Aleksejs Peguševs, Jan Petr, Alexandr Piperski, Przemysław Podleśny, Maria Rubinștein, Daniel Rucki, Kazune Sato, Milena Veneva, Elysia Warner.

Textul în română: Mihai-Alexandru Bratu (verificat de: Dan-Mircea Mirea).

Succes!

A Douăzeci și treia Olimpiadă Internațională de Lingvistică

București (România), 26 iulie – 2 august 2026

Foaie de răspunsuri: **Problema nr. 2**

(a)

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.

(b) 28. *k:ii* –

- _____
- _____

29. *kpaapî* – _____

30. *kîgha* – _____

31. *mty:aa* – _____

32. *nkéli dnye* – _____

33. *ngwolo* – _____

34. *kémi kîgha nt:uu* – _____

(c) BB. *fiu (al său)* – _____

CC. *verde* – _____

DD. *grăsime, unsoare* – _____

EE. *proaspăt, crud* – _____

FF. *fruct (necopt)* – _____

GG. *persoană neagră* – _____

HH. *insula Rossel* – _____

(d)

35.	36.	37.	38.	39.	40.
-----	-----	-----	-----	-----	-----

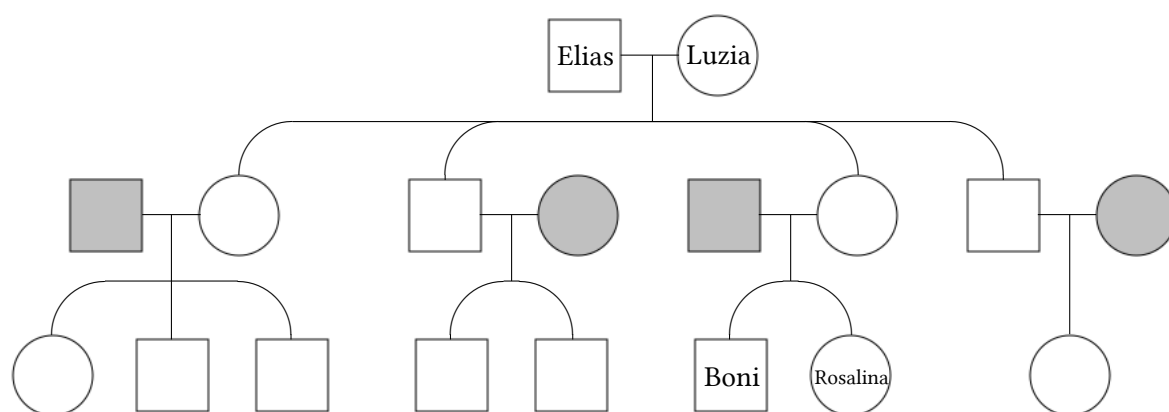
(e) Explicați cum sunt exprimate culorile în limba *yéli dnye*.

A Douăzeci și treia Olimpiadă Internațională de Lingvistică

București (România), 26 iulie – 2 august 2026

Foaie de răspunsuri: **Problema nr. 4**

(a)

(b) Boni > Rosalina > > > > > >

(c) (i) _____

(ii) _____

(iii) _____

(iv) _____

(v) _____

(vi) _____